

Tevékenységi tervek

Tervezett projektek a tevékenységekbe integrált tanuláshoz

A projekt címe: „Szent Mártonnak ünnepén”

A projekt megvalósulásának tervezett ideje: 2022.11.02 – 2022.11.11-ig

A projekt tervezett indító élménye: Séta a falu libáihoz (Kolozsvár u.)

A projekt várható lezáró élménye: Lámpás felvonulás

A projekt megvalósítása során kiemelt céljaink:

A gyerekek gyűjtsenek tapasztalatokat, ismereteket (kiscsoport, középső), vagy mélyítsék el meglévő tudásukat (középső, nagycsoport) az őszi időjárási elemekkel, a Szent Márton napi (nép) hagyományokkal kapcsolatban, Szent Márton legendájával kapcsolatban, a tökkel, libával kapcsolatban. Halljanak jó példát, a testvériesség, a megosztás, a felebaráti szeretetre, odafigyelés erkölcsi értékével kapcsolatban, dramatizálás és a mindennapok során éljék is meg, válják belső igényükké, értékükké.

Feladataink:

Beszélgetés, ismeretek felelevenítése, új ismeretek átadása Szent Márton legendájával, a Márton napi néphagyományokkal kapcsolatban. Megismertetni a gyerekeket vagy feleleveníteni eddigi tudásukat Márton napjával, a libával, tökkel kapcsolatos játékokkal, dalokkal, mondókákkal, tevékenységekkel.

A projekt során kiemelten fejleszthető képességek pl.:

Vizuális képességek (finommotorika, téri tájékozódás síkban, kreativitás, libatollal festés, szem-kéz koordináció, szerialitás, sodrás, gyúrás, gömbölyítés). Gondolkodási képességek (emlékezet, figyelem, rövid és hosszú távú memória, felismerés). Matematikai tartalmú tapasztalatok (síkidomok, számlálás). Szókincsbővítés, fogalomalkotás, Hallásérzékelés képessége (auditív diszkrimináció, beszédhang analízis). Önkifejező képesség, Zenei képességek (ritmusérzék, egyenletes lüktetés tapssal, bottal, ritmustapsolás, tiszta éneklés, dallamvonal követés, dallamfelismerés). Testi képességek (karizom, lábizom, hátizom, egyensúly, tájékozódás térben, taktilis érzékelés fejlesztése). Szabálytudat alakítása, szociális érzék (együttműködés, egymásra való odafigyelés, érzelmi intelligencia, egymás munkájának elismerése, egymás segítése).

Megjegyzés: A tervezett tevékenység megvalósulásának jelölése: +, ha elmaradt a megvalósítás: -

<p>Munka jellegű tevékenységek</p>	<p>Önkiszolgáló tevékenységek (terítés, asztal leszedése), Naposi feladatok –asztalnál ülés sorrendjében Különböző megbízások, (pl. zsebkendő/gyümölcsös kosár hozása,) Öltözködés, gondozási teendők (fésülködés), rendrakás a csoportszobában, öltözőben,(homokozó) játékok elpakolása az udvaron. Ágyazás. Szükség esetén könyvespolc, rajzasztal és babakonyha felelős választása. Könyvespolc felelős (könyvespolc rendben tartása, a polc rendjének ellenőrzése, a gyerekek figyelmeztetése a rend megőrzésére, és arra, hogy vigyázzanak a könyvekre) Független behúzó és összekötő felkéréses alapon – nagyok – tanulják a csomókötést Nagyok segítségül hívása a kicsikhez. Komposzt felelős: a pucolt zöldségek, gyümölcsök héjának komposztba vitele.</p>	
---	--	--

<p>Játék</p> <p>Játék feltételeinek biztosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> (ötletek a játék tevékenység megsegítéséhez, kiegészítő eszközök készítése) 	<p>dobble</p> <p>A vadludak V alakban vonulnak. Futás V alakban (egyszerűbb változat 3-an) Ehhez rajzolok egy V alakot, ahol gyülekeznek a libák. Jelre indulnak, aki naplementére (sárga játékkal mutatom a nap mozgását) leghamarabb visszaér a V alakhoz, az lehet a vezér lúd. Vagy V alakban beállítás, indulás V alakból.</p> <p>V alak előkészítése terpeszállással, ülésből terpesz nyitással-zárással a talajon és lábemeléssel/ karok széttárása kb. 30 fokos szögbe, majd összeérintése-tátogás lúdcsőrel</p> <p>Vezérliba követése (3-as csoportokra oszolva) ha az időjárás lehetővé teszi fel-le a domboldalon, karral röpködést imitálva.</p> <p>Gyertek haza ludaim (mindig más mozgással kell a lúdanyóhoz menni)</p>	
--	--	--

<p>Külső világ tevékeny megismerése</p>	<p>Beszélgető kör: Milyen évszak van? Milyen hónap van? November, ber, ber, ber, fázik benne az ember c. mondóka elmondása.</p> <p>Beszélgetés Márton nappal kapcsolatban:</p>	
--	--	--

- Alapvető környezet és természetvédelmi ismeretek
- matematikai tapasztalatok, matematikai játékok

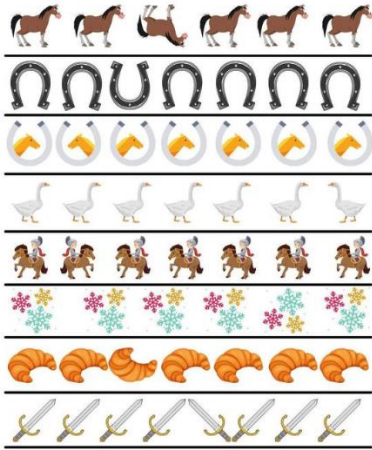
Ezen a napon zárultak le a Szent György napján induló mezőgazdasági munkák, a szőlőt leszüretelték, mit készítettek belőle? Mustot és bort. Márton napján mit csináltak a borral? Ekkor kóstolták meg először az újbort.

A libákkal mit csinálnak még? Leszedték tollaikat (ezt hívják tollfosztásnak) Miket készítenek a lúdtollból? A pihésből például párnát, vagy tollkabátot: mutatok egy színezett pihés tollat. Szerintetek, ilyen színű a lúdtoll? Nem, ez a toll vagy egy másik madaré, milyen madaré lehet? Pl. papagáj. Még mit csinálhattak a tollal, hogy ilyen színű legyen? Beszínezték a gyárban. A hosszú toll, mint például ez a lúdtoll régen íróeszköz volt, bemártották a tintába, és azzal írtak még az iskolások is. Ebből alakították ki a mai tollakat.

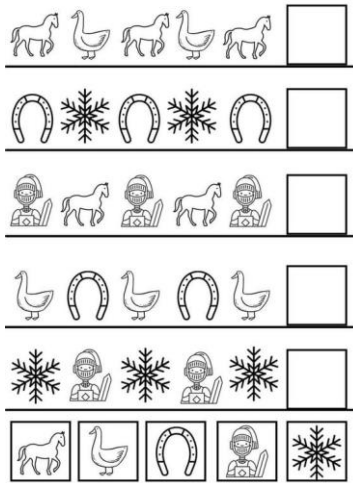
A legenda szerint a 4. században Szombathely környékén született és a római császár katonájaként szolgáló Márton egy különösen hideg téli estén francia honban lovagolva megosztotta meleg köpenyét egy nélkülöző koldussal. Aznap éjszaka álmában megjelent Jézus a koldus alakjában. Innentől kezdve nem a hadsereget, hanem Istent szolgálta. Jóságáról még életében legendák keringtek, püspökké is szentelték. A (leghíresebb) monda szerint Mártont szerénysége méltatlannak tartotta e címre, ezért elbújt egy libaólban. A libák azonban hangos gágogásukkal elárulták, így megtalálták és Tour püspökévé szentelték.

<https://hu.pinterest.com/pin/539306124137429656/> 2022. 10. 28.
13:37

<https://hu.pinterest.com/pin/539306124137460404/> 2022. 10. 28.
13:40

<https://hu.pinterest.com/pin/514817801166633329/> 2022.11.01.
15:31

Verselés, mesélés

- anyanyelvi játékok
- beszélgető kör
- drámajátékok

Mentovics Éva: Mi lehet a tökből?

Zöldségeskert legvégében
tengette az életét,
s ott várta be, hogy majd a fagy
megcsipdesse levelét.
Zöld szárain vagy száz inda
tekeredik, kanyarog.
Olyan tök ez, mely szereti
a hideget, a fagyot.
Az elsárgult leveleit
őszi szellő kergeti.
Orcáját a dér megcsípte
- igaz, jól is áll neki.
Szeletekre felvagdosva
akár meg is sütheted.
Tetejére mézet csorgatsz,
és már nyomban eheted.
De ha mókás kedved támad:

fogj egy kést és kanalat,
vagdoss ki az oldalából
szemet, orrot, fogakat!
Kapard ki a közepéből
a lapos kis magvakat -
azoknak majd hidd el, télen
örülnek a madarak.
Közepére tégy egy gyertyát,
kérd meg anyát: gyűjtsa meg...
tedd vissza a kis kalapját,
s ott vigyorog majd neked.

Móricz Zsigmond: Iciri-piciri

Hol volt, hol nem volt.
Volt egyszer egy iciri piciri házacska;
ott lakott egy iciri piciri kis macska.
Volt annak két iciri piciri kis ökre,
rákaptak egy iciri piciri kis tökre.
Csizmát húz az iciri piciri kis macska,
hová lett az iciri piciri barmocska.
Bejárja az iciri piciri kis erdőt,
s nem leli az iciri piciri tekergőt.

Bejárja az iciri piciri kaszálót,
s nem látja az iciri piciri kószálót.
Rátalál egy iciri piciri kis tökre,
bánatában iciri picirit meglökte.
Felfordult az iciri piciri tököcske,
benne a két iciri piciri ökröcske.
Megörült két iciri piciri ökrének:
vége van az iciri piciri mesének!

Nyelvtörő/mondóka

Erre bic, arra bök, a Te fejed sötötök!

Tök, tök, sütötök.
Szerda után csütörtök.
Péntek, szombat, vasárnap,
Szénát, zabot kaszálnak.
Szénát, zabot a lónak,
Abrakot a csikónak!

Egy tök, két tök, öt tök meg tíz,
elvetem a tökmagot, lesz belőle tíz.

Nincs szebb madár, mint a lúd,
nem kell neki gyalogút
Szentendrei legények,

libát loptak szegények.
nem jól fogták a nyakát,
A nyakát, sej-haj a nyakát,
Elgágította magát.
Árok partján ül egy liba,
Azt gágogja, hogy taliga.
Paradicsompaprika.
Papucsba jár a liba.
téli, nyáron mezítláb,
úgy kíméli a csizmát.

Tökmag: népköltés
Sütőben a tökmag,
befűtöttünk tegnap,
ripeg-ropog, zeng a nád,
szél röpíti víg dalát.
Ég öt éjjel, öt nap,
odasül a tökmag.
Népköltés - Márton nap
Ködös Márton után
Enyhe telet várhatsz,
Havas Márton után
Farkast soká láthatsz.
Szent Erzsébet-napja
Tél elejét szabja,
Az András-napi hó
A vetésnek nem jó.

Nyelvtörők:

Jobb egy lúdnyak tíz tyúknyaknál.

Tökkel ütött Töhötöm
töménytelen tökmagot
tarisznyába tömköd.

Libás jóslatok

„Aki Márton napon libát nem eszik, egész éven át éheznek!”

A liba csontjából jósltak:

"Ha a liba csontja fehér és hosszú, akkor havas lesz a tél, ha viszont barna és rövid, akkor sáros."

Az aznapi időből is jósltak:

"Ha Márton fehér lovon jön, enyhe tél, ha barnán, kemény tél várható."

Akkor mondták, hogy fehér lovon jön, amikor Márton napján esett a hó.

Egy kalendárium szerint:
"Márton napján, ha a lúd jégen jár, akkor karácsonykor vízben poroszkál."

**Rajzolás,
festés,
mintázás,
kézimunka**

<https://pin.it/7jNKLWA> 2022.10.27.18:48

lámpás készítés

kéznyomat festés

<https://hu.pinterest.com/pin/539306124137283420/> 2022. 10. 28.
13:45

<h2 style="text-align: center;">Mozgás</h2> <ul style="list-style-type: none"> • a mindennapos testmozgás játéka, feladatai 	<p>Eledel szedés – színes karikák, labdák</p> <p>Eledel csoportosítás</p> <p>Mászófalon gyűjtögetés</p> <p>Akadálypálya</p> <p>Tökgurítás célba – labda terelése</p> <p>tök szállítás</p> <p>Talicskázás</p> <p>Csipő fogó (csipesszel)</p> <p>tök/liba terelés bottal</p>	
---	--	--

<h2 style="text-align: center;">Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</h2>	<p>Hat lúd a zabszalmában, hetedik a hajdinában, mindjárt jön a gazda, a libákat hajtja, tíz liba bukk!</p> <p>Hat lúd a zabszalmában</p> <p style="text-align: center;"> Hatan vannak a mi ludaink Három szürke, három fekete Gúnár, gúnár, libagúnár, gúnár az eleje Szabad a mezeje, Akinek nincs párja, az lesz a gúnárja Száz liba egy sorba, Mennek a nagy tóra, elől megy a gúnár, jaj de begyesen jár, száz liba egy sorban, mennek a nagy tóra. </p> <p style="text-align: center;">❧</p> <p style="text-align: center;"><i>Gyertek haza ludaim</i></p> <p style="text-align: center;"> Gyertek ha - za lu - da - im! Nem megyünk! Mi - ért? Fé - lünk! Mi - től? </p> <p style="text-align: center;"> Gyertek haza ludaim! - Nem merünk! - Miért? - Félünk! - Mitől? - Farkastól! - Hol a farkas? - Bokorban! - Mit csinál? - Mosdik! - Mibe mosdik? - Aranymedencébe! </p>
--	---

- Mibe törölközik?

- Kiscica farkába!

A gúnárom elveszett, keresésére megyek,
Nincsen annak más jegye, szárnya, tolla fekete.
Az én tyúkom megbódult, a fazékba belebújt,
Ó, én édes tyúkocskám, te leszel a vacsorám.

mi *népdal*

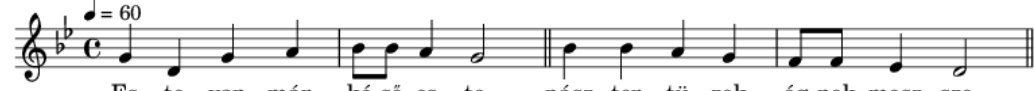

Si - ess, li - bám, be - gyet rak - ni,
Ha - za - me - gyünk tü - zet rak - ni.

Es - té - re, va - cso - rá - ra má - kos csí - kot főz - ni.

$\text{♩} = 60$

Es - te van már, késő es - te, pász - tor - tü - zek ég - nek mesz - sze.

5

Mesz - sze, mesz - sze, más ha - tá - ron, az al - föl - di ró - na - sá - gon.

Este van már késő este,
pásztor tüzek égnek messze,
messze, messze hideg szélben,
Márton napi sötéttségben.

Szent Mártonnak ünnepén
Égő lámpást viszek én,
Világítson mindig minékünk,
ahol járunk, hova megyünk.

Pogány volt ő katona.
Így lett isten bajnoka.
Ketté vágta díszes köpenyét,
Betakarta koldus testét.

Osszuk szét a köpenyét.
Öröksége a miénk.
Pannon földnek drága nagy fia,
Segítség minket, vigy a jóra.

A tök és az ökr

Mátyás király idejében éldegélt egy szegény ember. Volt két sovány tehénkéje, azokkal dolgozta a földcskáját. Egyszer a szegényember földjén termett egy hatalmas disznótök. Gyönyörűsége sárga héja volt. Súlyra megvolt egymázsás. Hát, hogy ennyire különösen nagy tök termett a szegény ember földjén, elhatározta, elviszi ajándékba Mátyás királynak. Mátyás király örült az ajándéknak. Az ajándékozót mindjárt meg is jutalmazta egy marék pénzzel. A szegény ember vett két szép ökröt rajta, s boldogan hazavitte. Meglátta a gazdag szomszédja, hogy a szegényember két szép ökrrel szánt, s a teheneit otthon pihenteti, mindjárt megkérdezte: - Mondja szomszéd? Miből vette kend ezt a két szép ökröt? - Hát, nem a Csák Mátétól loptam az árát! - felelte a szegény ember, s elbeszélte, miként ajándékozta meg Mátyás királyt a tökkel. Tőle kapta az ökrök árát. Gondolta magában a gazdag ember: - Hej, ha ez a szegény szomszéd azért az egy tökéért ekkora ajándékot kapott, mekkora ajándékot kapok én, ha elviszem neki a két, szép címeres ökrömet?! Egyszer csak beállított a királyhoz, hogy ő ajándékot hozott, elhozta a legszebb ökreit. Mátyás király átlátott a szitán, de nem mutatta. Megmustrálta az ökröket, s azt mondta: - Igen szép állatok. Ilyen szépet még nem is láttam. - Akkor a király megmutatta a gazdának az óriás tököt, s azt kérdezte: - Hát ilyent kend látott-e? Ekkora, csuda disznótököt? - Nem, soha nem láttam - felelte a gazdag ember. - No, ha nem látott, akkor legyen a kendé! - mondta Mátyás király, s elbocsájtotta a leforrázott kapzsit.

A róka és a libák

Csavargásai közben a róka egyszer egy szép zöld mezőre ért. A mezőn egy csapat kövér liba legelt.

"Ez igen! – gondolta a róka. – Olyan ez, mintha vendégségbe hívtak volna. S olyan szépen együtt vannak ezek a libák, mintha egyenesen nekem tálták volna föl őket. Egyebet sem kell tennem, mint asztalhoz ülnöm, és sorjában elfogyasztanom őket."

Azzal elindult a libák felé: azok meg, ahogy észrevették, rettenetesen megrémültek, ijedtükben összebújtak, s elkezdtek siránkozni és az életükért könyörögni. – Hogyisne! – mondta a róka. – Majd éppen most fogom elszalasztani a kedvező alkalmat! Nincs irgalom, meg kell halnotok!

A libák még sipogtak, jajgattak egy ideig, a róka meg csak vigyorgott, és a fogát mutogatta. Volt a libák között egy öreg, tapasztalt lúd, az végre összeszedte magát, egy kicsit előrelépett, és így szólt a rókához:

– Hát ha egyszer meg kell halni, hát meg kell halni, ez ellen mit sem lehet tenni. Nem is kérünk tőled egyebet, csak azt, hogy teljesítsd utolsó kívánságunkat.

– Arról lehet beszélni – mondta kegyesen a róka. – Halljuk, mi az utolsó kívánságotok.

– Semmi egyéb, mint hogy életünk végén mindegyikünk még egyszer elénekelhesse a kedves nótáját.

A róka gyanakvó képet vágott: de az öreg lúd sietve megnyugtatta:

– Nehogy azt hidd, hogy valami cselt forgatunk a fejünkben. Szó sincs róla! De magad is tudhatod, hogy aki énekszóval könnyített a szívéen, kevésbé érzi a halál keserűségét. Nézd csak, szépen felsorakozunk itt előtted, egyik a másik után, libasorban. Kezdi az éneket az első: ahogy befejezte, folytatja a másik: s amelyik befejezte, azt te nyomban megeszed. Így kettős örömben lesz részed: énekszó mellett falatozhatol.

A róka ráállt a dologra: különösen az tetszett neki: hogy énekszó mellett lakmározhatik. A libák nagy bánatosan felsorakoztak, aztán a legelső a falu felé fordulva elkezdett keservesen gágogni:

– Gá-gá-gá-gá-gá...

A róka alig várta, hogy vége legyen az éneknek: de a liba csak nem hagyta abba. Aki mögötte állt a sorban, elunhatta a várakozást, mert ő is rákezdte:

– Gá-gá-gá-gá-gá...

Aztán a harmadik, aztán a negyedik: és már gágogott mind az egész csapat, de olyan harsányan, hogy zengett belé a környék.

A róka már éppen közbe akart szólni, hogy elég a hangversenyből, és kezdődhet a lakoma: de mielőtt megszólalt volna, észrevette, hogy a nagy libalármára szaladnak ám a falu felől, s nem üres kézzel, hanem söprűkkel, dorongokkal, husángokkal.

El is ment a kedve nyomban a lakomától, és nagy sietve otthagytá a gágogó libákat.

A Grimm testvérek meséjét átdolgozta: Rónay György